

Sygn. akt VIII Cz 160/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VIII Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Marek Lewandowski (spr.)

Sędziowie : SO Katarzyna Borowy, SO Marek Paczkowski

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2016 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela R. D.

przeciwko dłużnikowi B. G.

o wszczęcie egzekucji świadczeń pieniężnych

w przedmiocie wniosku dłużnika o obniżenie opłaty egzekucyjnej ustalonej postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Pszczynie Ireneusza Pryłowskiego z dnia 21 kwietnia 2015 r., w sprawie Km 755/13

na skutek **zażalenia dłużnika**

od **postanowienia Sądu Rejonowego w Grudziądzu**

z dnia 30 grudnia 2015 r.

sygn. akt I Co 2312/15

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i umorzyć postępowanie wywołane wnioskiem o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

/SSO Katarzyna Borowy/ /SSO Marek Lewandowski/ /SSO Marek Paczkowski/

Uzasadnienie Zaskarżonym postanowieniem z 30 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek dłużnika o obniżenie opłaty egzekucyjnej oraz ustalił, że koszty postępowania ponosi dłużnik. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd ten zauważył, że pismem procesowym z dnia 9 września 2015 r. dłużnik B. G. wniósł o obniżenie opłaty stosunkowej ustalonej przez komornika według stawki 15% na kwotę 11 648,55 zł. Dłużnik powołał się na to, że w trakcie

postępowania egzekucyjnego komornik nie wyegzekwował żadnej kwoty wynikającej z tytułu wykonawczego. Dłużnik zapłacił całą należność bezpośrednio wierzycielowi, natomiast opłata ustalona i pobrana przez komornika jest rażąco wygórowana i nieuzasadniona w stosunku do znikomego nakładu pracy komornika. Dłużnik wskazał, że egzekucja w sprawie Km 755/13 została umorzona na wniosek wierzyciela. W odpowiedzi na wniosek o obniżenie opłaty Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie Ireneusz Pryłowski wniósł o jego oddalenie. Według ustaleń Sądu a quo Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie Ireneusz Pryłowski prowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi B. G. na wniosek wierzyciela R. D. w sprawie Km 755/13. Wniosek

o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wpłynął do Komornika 16 października 2013 r., zaś pierwsze czynności w sprawie podjął on 18 października 2013 r. W okresie od wszczęcia postępowania egzekucyjnego do wydania postanowienia o jego umorzeniu komornik podjął szereg czynności zmierzających do wyegzekwowania należności wierzyciela, m.in. wystosował zapytania do ZUS, Urzędu Skarbowego w G., zajął rachunki bankowe dłużnika oraz przysługujące mu wierzytelności. W trakcie postępowania komornik nie wyegzekwował żadnej kwoty wynikającej z tytułu wykonawczego. 24 sierpnia 2015 r. komornik wydał postanowienie o umorzeniu egzekucji i ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego obejmujące m.in. opłatę egzekucyjną w kwocie 1 1.468,55 zł obliczoną jako 15% egzekwowanego świadczenia. Podstawę obliczenia opłaty stanowiła suma należności głównej, odsetek, kosztów poprzedniej egzekucji, kosztów procesu oraz spłata zaliczki na wydatki w kwocie 76.457,00 zł. Odpis postanowienia został doręczony dłużnikowi dnia 2 września 2015 r. W pismach z dnia 14 września i 19 października 2015r. dłużnik wskazywał, że komornik nie wyegzekwował w sprawie żadnej kwoty wynikającej z tytułu wykonawczego, z tego względu należy uznać, że nakład pracy komornika był znikomy. Wysokość opłaty stosunkowej określił mianem wygórowanej i nieuzasadnionej.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Rejonowy przytoczył w pierwszej kolejności treść przepisów art. 49 ust. 1-2, 7 i 10 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (dalej jako ustawa o k.s.e.), aby następnie stwierdzić, że opłata egzekucyjna jest daniną publiczną, czyli świadczeniem publicznoprawnym uiszczanym z tytułu i w ramach realizacji zadań publicznych Państwa, a nie zapłatą za wykonanie poleceń wierzyciela. Zdaniem Sądu opłata egzekucyjna stanowiąc jeden z rodzajów opłat sądowych ma charakter należności przymusowej, określonej normatywnie co do wysokości, sposobu ustalania i pobierania. Charakterystyczną jej cechą jest to, że nie odpowiada rzeczywistej wartości czynności lub świadczeń podlegających opłacie ani kosztom danego postępowania egzekucyjnego. Celem opłat egzekucyjnych nie jest wyłącznie pokrycie kosztów konkretnej egzekucji, lecz kosztów szeroko rozumianej działalności egzekucyjnej komornika. Stanowisko to znajduje oparcie normatywne, gdyż z art. 34 i 35 ustawy wynika, że opłaty egzekucyjne pokrywają koszty działalności egzekucyjnej komornika, w tym koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną, koszty ochrony zajętego mienia i niezbędnej ochrony osobistej oraz ubezpieczenia mienia kancelarii i własnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, koszty przejazdów w miejscowości będącej siedzibą komornika, korespondencji, obrotu pieniężnego, przewozu drobnych ruchomości nie wymagających transportu specjalistycznego, obowiązkowe opłaty na samorząd komorniczy ponoszone zgodnie z przepisami ustawy oraz inne koszty niezbędne do wykonywania czynności egzekucyjnych oraz czynności przewidziane przepisami ustawy, jeżeli nie są pokrywane w trybie określonym w art. 39 ustawy o k.s.e.

Jak zauważył Sąd I instancji wysokość opłat egzekucyjnych została określona w art. 49 ust. 1 i 2 ww. ustawy, a ingerencja sądu na skutek wniosku o ich obniżenie ma charakter wyjątkowy. Przesłanki obniżenia opłaty przewidziane w art. 49 ust. 10 ustawy o k.s.e. w postaci nakładu pracy komornika lub sytuacji majątkowej wnioskodawcy oraz wysokości jego dochodów powinny być zatem interpretowane ściśle. W ocenie Sądu a quo katalog przesłanek obniżenia opłaty ma charakter zamknięty, mimo zamieszczenia w art. 49 ust. 10 ustawy słów „w szczególności”. Każda z tych przesłanek może przy tym stanowić samodzielnie podstawę oceny wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

Zdaniem Sądu Rejonowego z dokonanych ustaleń faktycznych wynika, że sytuacja majątkowa dłużnika nie przemawia za obniżeniem opłaty stosunkowej. Choć prowadzone są przeciwko niemu postępowania egzekucyjne (m.in. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Grudziądzu Dorotę Lipniewską oraz Urząd Skarbowy w G. - co wynika z akt sprawy Km 755/13), to jednak dłużnik posiada dostęp do środków pieniężnych, które umożliwiają mu regulowanie zobowiązań (dłużnik spłacił swej dług względem R. D.). Co więcej, dłużnik nie przedstawił żadnych dowodów, które świadczyłyby o jego trudnej sytuacji finansowej czy życiowej, która przekładałaby się na wysokość dochodów. Tym samym stwierdzić należy, że w przedmiotowej sprawie nie mamy do czynienia z przesłanką w postaci sytuacji majątkowej i wysokości dochodów. Za obniżeniem opłaty egzekucyjnej nie przemawia też w opinii Sądu pierwszej instancji nakład pracy komornika. Twierdzenia dłużnika dotyczące obniżenia opłaty do najniższego poziomu są nieuzasadnione, zważywszy na fakt, że dłużnik nie uiścił dobrowolnie należności zmuszając wierzyciela do wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Opłata egzekucyjna jest należnością komornika o charakterze publicznoprawnym przeznaczoną na pokrycie kosztów działalności egzekucyjnej. Komornik ponosi

ciężar skuteczności, jak i bezskuteczności egzekucji. Musi zatem osiągać zysk dla potrzeb utrzymania kancelarii i w konsekwencji efektywnego wykonywania swoich czynności. Zatem obniżenie opłaty do najniższego rozmiaru tylko z tego względu, iż egzekucja nie wymagała ze strony Komornika wielkiego nakładu pracy byłoby krzywdzące. Z opłat egzekucyjnych komornik pokrywa także koszty prowadzenia postępowań bezskutecznych. Dłużnik natomiast nie udowodnił, że nie był w stanie uiścić opłaty stosunkowej i wskazywał jedynie, że nakład pracy komornika w przedmiotowej sprawie był znikomy. Dłużnik nie zauważa jednak, że postępowanie trwało prawie dwa lata i w jego trakcie podejmowano szereg czynności zmierzających do wyegzekwowania roszczenia wierzyciela. Fakt, że ostatecznie dłużnik zdecydował się jednak uregulować swoje zobowiązanie nie pociąga za sobą stwierdzenia, że prowadzenie postępowania w sprawie było zbędne. Okoliczność ta nie jest bez znaczenia dla oceny zasadności wysokości opłaty stosunkowej, bowiem opłata ta ma stanowić pewną istotną konsekwencję braku dobrowolnej zapłaty długu.

O kosztach postępowania wywołanego wnioskiem Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., uznając, że wnioskodawca przegrał sprawę i dlatego winien ponieść koszty postępowania wywołane wnioskiem.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył dłużnik, który zarzucił naruszenie art. 49 ust. 2 i 10 ustawy o k.s.e. Na podstawie powyższych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i obniżenie opłaty stosunkowej ustalonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie Ireneusza Pryłowskiego z 21 kwietnia 2015 r. w sprawie Km 755/13. W uzasadnieniu zażalenia skarżący podtrzymał stanowisko, że za uwzględnieniem wniosku o miarkowanie opłaty przemawiały zarówno niski nakład pracy komornika, jak i sytuacja materialna dłużnika, której Sąd nie wyjaśnił.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie, ale z innych przyczyn aniżeli w nim wskazane.

Na wstępie należy zauważyć, że postanowieniem z 30 marca 2016 r. Sąd Rejonowy w Pszczynie w trybie art. 759 § 2 k.p.c. uchylił czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie Ireneusza Pryłowskiego polegającą na wydaniu postanowienia z 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Km 755/13 w części dotyczącej ustalenia opłaty i egzekucyjnej oraz zobowiązał tego Komornika do ponownego wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie wysokości opłaty egzekucyjnej i doręczenia stronom, przy zastosowaniu art. 49 ust. 2 ustawy o k.s.e. Z kolei z nadesłanych akt komorniczych wynika, że Komornik nie wydał do tej pory postanowienia, do którego został zobowiązany postanowieniem z 30 marca 2016 r.

Zgodnie z art. 49 ust. 8 ustawy o k.s.e. wniosek, o którym mowa w ust. 7, wnosi się w terminie 7 dni od dnia uzyskania informacji o ściągnięciu opłaty albo od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa odpowiednio w ust. 3 albo ust. 4.

Zdaniem Sądu Okręgowego treść przytoczonego in extenso przepisu wskazuje, że rozpoznanie merytoryczne wniosku o miarkowanie opłaty egzekucyjnej uzależnione jest od zachowania terminu 7-dniowego, który biegnie od chwili uzyskania informacji o ściągnięciu opłaty albo od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa odpowiednio w ust. 3 albo 4 art. 49 ustawy o k.s.e.

Skoro w przedmiotowej sprawie uchylono postanowienie Komornika Sądowego o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego i zobowiązano ten organ do wydania ponownie orzeczenia o kosztach, należy przyjąć, że dalsze postępowanie wywołane wnioskiem dłużnika o obniżenie opłaty egzekucyjnej ustalonej w uchylonym postanowieniu jest bezprzedmiotowe. Dłużnikowi otworzy się bowiem na nowo termin do złożenia wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej ustalonej w postanowieniu, do którego wydania został zobowiązany przez Sąd Rejonowy w Pszczynie.

Z podanych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/SSO Katarzyna Borowy/ /SSO Marek Lewandowski/ /SSO Marek Paczkowski/